

T.C. Resmî Gazete

Kuruluş tarihi: 7 Ekim 1336 - 1920

İdare ve yasa işleri için
Başbakanlık Neşriyat ve Müdevvenatı
Umum Müdürlüğüne
müracaat olunur

24 AĞUSTOS 1945
CUMA

SAYI : 6092

KANUN

**Sanfransisko'da 26 Haziran 1945 tarihinde yapılmış
ve imzalanmış olan Birleşmiş Milletler Andlaşması ile
Milletlerarası Adalet Divanı Statüsünün onanması
hakkında kanun**

Kanun No: 4801

Kabul tarihi: 15/8/1945

Madde 1 — Sanfransisko'da 26 Haziran 1945 tarihinde yapılmış
ve imzalanmış olan Birleşmiş Milletler Andlaşması ile Milletlerarası Ada-
let Divanı Statüsü onanmıştır.

Madde 2 — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3 — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

20/8/1945

Birleşmiş Milletler Andlaşması

Bir insan ömrü içinde iki kere beşeriyete tarıf olunmaz acılar yük-
leyen harb belâsından, geleceğin nesillerini korumaya.

İnsanın ana haklarına, şahsın haysiyet ve değerine, erkek ve kadın-
lar için olduğu gibi büyük ve küçük milletler için de hak eşitliğine olan
imanımızı yeniden ilân etmeğe,

Adaletin muhafazası ve andlaşmalarla devletlerarası hukukunun di-
ğer kaynaklarından doğan vecibelere saygı gösterilmesi için gerekli şart-
ları yaratmağa,

Sosyal ilerlemeyi kolaylaştırmağa ve daha büyük bir serbestlik için-
de daha iyi yaşama şartları ihdas etmeğe,

Ve bu maksatla,

Tesamühle hareket etmeğe, iyi komşuluk zînniyeti içinde birbirimizle
barışık yaşamağa,

Milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazası için kuvvetlerimizi
birleştirmeye,

Müşterek menfaatin icapları dışında, silâh kuvvetinin kullanılma-
masını sağlayan prensipleri kabule ve usulleri tesise,

Bütün milletlerin ekonomik ve sosyal ilerlemesini kolaylaştırmak
için milletlerarası müesseselere başvurmağa.

Azmetmiş olan, biz, Birleşmiş Milletler Halkı,

Bu amaçları gerçekleştirmek için, gayretlerimizi beraberce sarfet-
meğe karar verdik.

Buna binaen, Sanfransisko şehrinde toplanıp, usulüne uygun görülen
yetki mektuplarını hâmil bulunan temsilcileri vasıtasıyla, metbu Hükü-
metlerimiz, işbu Birleşmiş Milletler Andlaşmasını kabul etmişler ve aşı-
ğıdaki vesikalarla Birleşmiş Milletler adını alacak olan Milletlerarası bir
Teşkilât kurmuşlardır

BÖLÜM · I

Amaçlar ve Prensipler

Madde — 1

Birleşmiş Milletlerin amaçları şunlardır :

1. Milletlerarası barış ve güvenliği muhafaza etmek, ve bu mak-
satla : Barışın uğrayacağı tehditleri önlemek ve uzaklaştırmak ve her
tür türlü saldırma fiilini veya barışın başka suretle bozulması halini ortadan
kaldırmak üzere, müessir müşterek tedbirleri almak; barışın bozulmasını
intaç edebilecek milletlerarası mahiyette uyumsuzlukların veya durumların
düzeltilmesini veya çözülmesini, adalet ve devletlerarası hukuku pren-
siplerine uygun olarak barış yollarıyla gerçekleştirmek;

2. Milletlerarasında, milletlerin hak eşitliği prensipine ve kendi mu-
kadderatlarını kendilerinin tayin hakkına saygı üzerine kurulmuş dostane
münasebetler geliştirmek ve dünya barışının sağlamaştırılması için el-
verişli her türlü diğer tedbirleri almak;

3. Ekonomik, sosyal, fikri ve insani mahiyetteki milletlerarası da-
vaları çözerek ve, ırk, cins, dil veya din farkı gözetmeksizin herkesin
insan haklarına ve ana hürriyetlerine karşı saygıyı geliştirerek ve teşvik
ederek, milletlerarası işbirliğini gerçekleştirmek,

4. Milletlerin bu müşterek amaçlara doğru sarfettikleri gayretlerin
ahenkli olduğu bir merkez olmak.

Madde — 2

Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ve Üyeleri, birinci maddede beyan edi-
len amaçlara ulaşmak için aşağıdaki prensiplere uyarak hareket edecek-
lerdir :

1. Teşkilât bütün Üyelerinin egemen eşitliği prensipi üzerine kurul-
muştur.

2. Teşkilâtın Üyeleri, üyelik sıfatından doğan hak ve menfaatlar-
dan her birinin faydalanmasını sağlamak için, işbu Andlaşma müfadi
gereğince üzerlerine aldıkları bütün vecibeleri iyi niyetle yerine getire-
ceklerdir.

3. Teşkilâtın Üyeleri, milletlerarası mahiyetteki uyumsuzluklarını,
milletlerarası barış ve güvenliği ve adaleti tehlikeye koymayacak şekilde
barış yolları ile çözerler.

4. Teşkilâtın Üyeleri, milletlerarası münasebetlerinde gerek herhangi bir başka Devletin toprak bütünlüğüne veya siyasi bağımsızlığına karşı, gerekse Birleşmiş Milletlerin amaçları ile telif edilemeyecek herhangi bir surette, tehdide veya kuvvet kullanılmasına başvurmadan kaçınırlar.

5. Teşkilâtın Üyeleri, işbu Andlaşma hükümleri gereğince, Teşkilâtın girdiği herhangi bir teşebbüse hertürlü yardımda bulunurlar ve Teşkilâtça aleyhinde önleyici veya zorlayıcı tedbir alınan Devlete yardım etmekten kaçınırlar.

6. Teşkilât, Birleşmiş Milletler Üyesi olmayan Devletlerin, milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazasının icabettirdiği ölçüde, işbu esaslara uygun olarak hareket etmesini sağlar.

7. İşbu Andlaşmanın hiçbir hükmü, ne özü itibarıyla bir Devletin millî yetkisi içinde bulunan işlere, Birleşmiş Milletlerin karışmasına cevaz verir, ve ne de Üyeleri, bu gibi işleri, işbu Andlaşma gereğince bir çözme tarzına bağlamaya icbar eder; bununla beraber, VII nci bölümde derpiş edilen zorlama tedbirlerinin uygulanmasına bu prensip hiçbir suretle hâlel getirmez.

BÖLÜM : II

Üyeler

Madde — 3

Milletlerarası Teşkilâtı kurmak için Sanfransisko'da toplanan Birleşmiş Milletler Konferansına iştirak etmiş veya 1 Ocak 1942 tarihli Birleşmiş Milletler Demecini önceden imzalamış bulunan ve işbu Andlaşmayı imzalıyarak 110 uncu madde gereğince onayan Devletler, Birleşmiş Milletlerin aslı Üyeleridir.

Madde — 4

1. İşbu Andlaşma vecihlerini kabul edip bunları yerine getirmeye muktedir ve istekli olduklarına Teşkilâtça hükmedilen bütün diğer barışsever Devletler Birleşmiş Milletler Üyesi olabilirler.

2. İşbu şartları haız olan her Devletin, Birleşmiş Milletler Üyeliliğine kabulü, Güvenlik Meclisinin tavsiyesi üzerine, Genel Kurul kararıyla olur.

Madde — 5

Güvenlik Meclisi tarafından aleyhinde önleyici veya zorlayıcı bir teşebbüse girişilen bir Teşkilât Üyesi, Güvenlik Meclisinin tavsiyesi üzerine Üyelik sıfatından doğan hak ve imtiyazları kullanmaktan, Genel Kurulca menedilebilir. İşbu hak ve imtiyazların yeniden kullanılmasına Güvenlik Meclisi müsaade edebilir.

Madde — 6

Bir Teşkilât Üyesi işbu Andlaşma'da beyan olunan prensipleri devamlı şekilde ihlâl etmekte ısrar ederse, Güvenlik Meclisinin tavsiyesi üzerine, Genel Kurulca Teşkilâtın ihraç edilebilir.

BÖLÜM : III

Uzuvlar

Madde — 7

1. Birleşmiş Milletler Teşkilâtının başlıca uzuvları olarak : Bir Genel Kurul, bir Güvenlik Meclisi, bir Ekonomik ve Sosyal Meclis, bir Vesayet Meclisi, bir Milletlerarası Adalet Divanı ve bir Sekreterlik ihdas edilmiştir.

2. Gerekli görülebilecek tâli uzuvlar işbu Andlaşmaya uygun olarak ihdas edilebilecektir.

Madde — 8

Teşkilâtın başlıca ve tâli uzuvlarında, erkeklerin ve kadınların bütün görevlere, eşit şartlar içinde, seçilebilmelerine, Teşkilâtça hiçbir kayıtlama konmayacaktır.

BÖLÜM : IV

Genel Kurul

Terekkep Tarzı

Madde — 9

1. Genel Kurul Birleşmiş Milletlerin bütün Üyelerinden terekkep eder.

2. Her Üyenin Genel Kurul'da en çok beş temsilcisi bulunur.

Görevler ve Yetkiler

Madde — 10

Genel Kurul, işbu Andlaşma çerçevesine giren veya işbu Andlaşmada derpiş edilen uzuvlardan herhangi birinin yetki ve görevlerini ilgilendiren, her türlü mesele veya işleri görüşebilir ve 12 nci madde hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, işbu mesele veya işler hakkında, Birleşmiş Milletler Teşkilâtı Üyelerine, Güvenlik Meclisine veya Teşkilât Üyeleri ile beraber Güvenlik Meclisine tavsiyelerde bulunabilir.

Madde — 11

1. Genel Kurul, silâhsızlanmada ve silâhlanmanın düzenlenmesinde hâkim olan prensipler dâhil olmak üzere, milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazası hususundaki işbirliğinin genel prensiplerini tetkik ve bu prensipler hakkında ya Teşkilât Üyelerine, ya Güvenlik Meclisine veya Teşkilât Üyeleri ile beraber Güvenlik Meclisine tavsiyelerde bulunabilir.

2. Genel Kurul, Birleşmiş Milletlerden her hangi biri, veya Güvenlik Meclisi veya Teşkilât Üyesi olmayan bir Devlet tarafından, 35 inci maddenin ikinci fıkrası hükümlerine göre kendisine sunulan ve milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazasını ilgilendiren her türlü meseleleri görüşebilir ve 12 nci madde hükmü mahfuz kalmak üzere, bu gibi her türlü meseleler hakkında ya ilgili Devlet veya Devletlere, ya Güvenlik Meclisine veya Teşkilât Üyeleri ile beraber Güvenlik Meclisine tavsiyelerde bulunabilir. Bir teşebbüse luzum gösteren bu neviden her mesele Genel Kurul tarafından görüşülmeden önce veya görüşüldükten sonra, Güvenlik Meclisine havale edilir.

3. Genel Kurul, milletlerarası barış ve güvenliği tehlikeye koyacak gibi görünen durumlara, Güvenlik Meclisinin dikkatini çekebilir.

4. Genel Kurulun, işbu maddede sayılan yetkileri 10 uncu maddenin şumulünü tahdit etmez.

Madde — 12

1. Güvenlik Meclisi, bir uyumsuzluk veya herhangi bir durum karşısında, işbu Andlaşmanın kendisine yüklediği görevleri yaptığı müddetçe, Genel Kurul bu uyumsuzluk veya durum hakkında hiçbir tavsiyede bulunmamalıdır, meğerki, Güvenlik Meclisi bunu ondan isteye..

2. Genel Sekreter, Güvenlik Meclisinin rızası ile her devrede, milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazasına mütaallik olup, Güvenlik Meclisinin meşgul bulunduğu işleri Genel Kurulun irtılama sunar, keza Güvenlik Meclisi sözü geçen işlerle meşgul olmayı bıraktığı anda, Sekreterlik bundan Genel Kurulu veya, Genel Kurul toplantı halinde değilse, Teşkilât Üyelerini haberdar eder.

Madde — 13

1. Genel Kurul;

a) Siyasi sahada milletlerarası iş birliğini geliştirmek ve devletlerarası hukukunum tedricî gelişmesi ile takinini teşvik etmek

b) Ekonomik, sosyal alanlar ile fıkri kültür ve eğitim ve sağlık alanlarında milletlerarası işbirliğini geliştirmek ve ırk, cins, dil veya din farkı gözetmeksizin herkesin insan haklarından ve ana hürriyetlerden faydalanmasını kolaylaştırmak için tetkiklere yol açar ve tavsiyelerde bulunur.

2. Genel Kurulun, yukardaki 1 b fıkrasında sözü geçen meselelerle ilgili diğer sorun, görev ve yetkileri IX ve X uncu bölümlerde beyan edilmiştir.

Madde — 14

12 nci madde hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, Birleşmiş Milletlerin amaç ve prensiplerini beyan eden işbu Andlaşma hükümlerinin ihlâlinden doğan durumlar da dâhil olmak üzere, Genel Kurulca umumun iyiliğine zarar verecek veya milletler arasındaki dostane münasebetleri tehlikeye koyacak mahiyette görülen, menşei ne olursa olsun, herhangi bir durumun, barış yoluyla düzeltilmesini temin edebilecek tedbirler tavsiye olunabilir.

Madde — 15

1. Genel Kurul, Güvenlik Meclisinin yıllık raporları ile mahsus raporlarını kabul eder ve inceler, bu raporlar Güvenlik Meclisinin milletlerarası barış ve güvenliği muhafaza için kararlaştırdığı veya aldığı tedbirler hakkında malûmat ve izahat ihtiva eder.

2. Genel Kurul, Teşkilâtın diğer uzuvlarının raporlarını kabul eder ve inceler.

Madde — 16

Genel Kurul, milletlerarası Vesayet rejimi hususunda, XII ve XIII üncü bölümler gereğince kendisine düşen görevleri yerine getirir; ezcümle, stratejik bölge olarak gösterilmemiş bulunan bölgelere mütaallik Vesayet anlaşmalarını tasvip eder.

Madde — 17

1. Genel Kurul, Teşkilâtın bütçesini inceler ve tasvip eder.

2. Teşkilâtın giderlerini, Genel Kurulun yaptığı taksim gereğince Üyeler üzerlerine ahırlar.

3. Genel Kurul, 57 nci maddede bahıs mevzuu olan ihtisas müesseseleri ile yapılan bütün malî ve bütçeye mütaallik anlaşmaları inceler ve

tasvip eder ve anılan müesseselerin idari bütçelerini, kendilerine tavsiyelerde bulunmak üzere, inceler.

Oy

Madde — 18

1. Genel Kurulun her Üyesi bir oya sahiptir.

2. Önemli meseleler hakkında Genel Kurul, hazır bulunan ve oy veren üyelerin üçte iki çoğunluğu ile karar verir. Önemli sayılan meseleler şunlardır: Milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazasına taallük eden tavsiyeler, Güvenlik Meclisinin süresiz üyelerinin seçimi, Ekonomik ve Sosyal Meclis Üyelerinin seçimi, 86 ncı maddenin 1c fıkrası gereğince, Vesayet Meclisi Üyelerinin seçilmesi, Teşkilâta yeni Üyeler kabulü, Üyelerin hak ve imtiyazlarının taliki, Üyelerin ihracı, Vesayet rejiminin işlenmesine mütâallik meseleler ve bütçe meseleleri.

3. Üçte iki çoğunlukla çözülecek yeni mesele nevilerinin tesbiti de dâhil olmak üzere, başka meseleler hakkındaki kararlar, hazır bulunan ve oy veren üyelerin çoğunluğu ile alınır.

Madde — 19

Teşkilât giderlerine iştirak hissesinin ödenmesinde geciken bir Birleşmiş Milletler Üyesi, gecikmiş ödemelerinin tutarı, geçen tam iki senelik hissesine eşit veya bundan fazla ise, Genel Kurulda oya iştirak edemez. Bununla beraber Genel Kurul, bu gecikmenin Üyenin iradesi dışında olan durumlardan ileri geldiğini görürse, bu Üyenin oya iştirakine müsaade edebilir.

Usûl

Madde — 20

Genel Kurul yılda bir olağan toplantı ve durum icabettirince, olağanüstü toplantılar yapar. Olağanüstü toplantılar, Güvenlik Meclisinin veya Birleşmiş Milletler Üyelerinin çoğunluğunun isteği üzerine Genel Sekreterin daveti ile yapılır.

Madde — 21

Genel Kurul içtüzüğünü kendi tesbit eder. Her toplantı için Başkanını seçer.

Madde — 22

Genel Kurul görevlerinin yapılması için gerekli gördüğü tâli uzuvları vücutte getirebilir.

BÖLÜM: V

Güvenlik Meclisi

Terekklüp Tarzı

Madde — 23

1. Güvenlik Meclisi Teşkilâtın onbir Üyesinden mürekkeptir. Çin Cumhuriyeti, Fransa, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği, Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı ve Amerika Birleşik Devletleri, Güvenlik Meclisinin sürekli Üyeleridir. Teşkilâtın diğer altı Üyesi, her şeyden evvel Teşkilât Üyelerinin milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazasındaki ve Teşkilâtın diğer gayelerinin sağlanmasındaki payını, ve aynı zamanda da âdilâne bir coğrafi taksimi bilhassa gözönünde tutan Genel Kurul tarafından, Güvenlik Meclisine süresiz Üye olarak seçilir.

2. Güvenlik Meclisinin süresiz Üyeleri iki yıllık bir devre için seçilirler. Bununla beraber süresiz Üyelerin ilk seçiminde, bunlardan üçü bir yıl için seçilecektir. Çıkan Üyeler derhal yeniden seçilemezler.

3. Güvenlik Meclisinin her Üyesinin Mecliste bir temsilcisi vardır.

Görevler ve Yetkiler

Madde — 24

1. Teşkilâtın çabuk ve tesirli hareketinin temini için, Üyeleri, Milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazasının başlıca sorumlunu Güvenlik Meclisine verirler ve Güvenlik Meclisinin, bu sorunun kendisine yüklediği görevleri yerine getirirken, kendi adlarına hareket ettiğini kabul ederler.

2. Bu görevlerin yapılmasında, Güvenlik Meclisi, Birleşmiş Milletler amaç ve prensiplerine uygun olarak hareket eder. Güvenlik Meclisine işbu görevleri yerine getirebilmesi için verilen muayyen ve mahsus yetkiler VI, VII, VIII, ve XII ncı bölümlerde gösterilmiştir.

3. Güvenlik Meclisi, Genel Kurulun incelemesine yıllık raporlar ve icabı halinde mahsus raporlar sunar.

Madde — 25

Teşkilât Üyeleri işbu Andlaşma gereğince, Güvenlik Meclisinin kararlarını kabul etmek ve uygulamak hususunda mutabıktırlar.

Madde — 26

Dünya insan ve ekonomi kaynaklarının yalnız en küçük kısmını silâhlanmaya ayırarak, milletlerarası barış ve güvenliğin kurulmasını ve muhafazasını kolaylaştırmak için, Güvenlik Meclisi 47 ncı maddede derpiş edilen Kurmay Komitesinin yardımıyla bir silâhlanmayı tanzim sistemi kurmak üzere Teşkilât Üyelerine sunulacak plânları hazırlamakla mükelleftir.

Oy

Madde — 27

1. Güvenlik Meclisinin her Üyesi bir oya sahiptir.

2. Güvenlik Meclisinin usul meselelerindeki kararları yedi üyenin, müspet oyu ile alınır;

3. Güvenlik Meclisinin diğer bütün meselelerdeki kararları, sürekli Üyelerin hepsinin oyları dâhil olmak üzere, yedi Üyenin müspet oyu ile alınır, şukadar ki, VI ncı bolum ile 52 ncı maddenin 3 üncü fıkrası mefadi gereğince alınan kararlarda, bir uyuşmazlıkta taraf olan, oy vermektan imtina eder.

Usûl

Madde — 28

1. Güvenlik Meclisi, görevlerini sürekli olarak yerine getirebilecek surette teşkilâtlandırılmıştır. Bu maksatla, Güvenlik Meclisinin her Üyesi Teşkilâtın makarrında her zaman bir temsilci bulundurmaktadır.

2. Güvenlik Meclisi, muayyen zamanlarda, her bir Üyesinin, dilerse, kendisini Hükümetinin bir Üyesi veya bilhassa tâyin edilen başka bir temsilci tarafından temsil ettirebileceği toplantılar yapar.

3. Güvenlik Meclisi, Teşkilâtın makarrından başka, ödevini kolaylaştırmak için en elverişli gördüğü herhangi bir yerde toplantılar yapabilir.

Madde — 29

Güvenlik Meclisi görevlerinin yapılabilmesi için gerekli gördüğü tâli uzuvları vücutta getirebilir.

Madde — 30

Güvenlik Meclisi Başkanının seçim şeklini de tâyin eden içtüzüğünü kendi tesbit eder.

Madde — 31

Güvenlik Meclisi Üyesi olmayan her Teşkilât Üyesi, Güvenlik Meclisine sunulan ve işbu Üyenin menfaatlarına hassatan dokunduğu Meclisce mütalâa olunan her meselenin görüşülmesine, oy sahibi olmaksızın, iştirak edebilir.

Madde — 32

Güvenlik Meclisi Üyesi olmayan her hangi bir Birleşmiş Milletler Üyesi veya Birleşmiş Milletler Üyesi olmayan her hangi bir Devlet, Güvenlik Meclisince ıncelenen bir uyuşmazlıkta taraf olduğu takdirde, işbu uyuşmazlığın görüşülmesine oy sahibi olmaksızın iştirake davet edilir. Güvenlik Meclisi Teşkilât Üyesi olmayan bir Devletin iştirakine koymayı uygun bulduğu şartları tâyin eder.

BÖLÜM : VI

Uyuşmazlıkların Barış Yolu ile Çözülmesi

Madde — 33

1. Uzaması, milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazasını tehdit edebilecek mahiyette bir uyuşmazlıkta taraf olanlar, bu uyuşmazlığın çözümlmesini her şeyden önce görüşme, soruşturma, ara bulma, uzlaşma, tahkim ve yargı yollarıyla veya bölge teşkil veya anlaşmalarına başvurarak veya kendileri kendi seçecekleri başka barış yollarıyla aramalıdır.

2. Güvenlik Meclisi, gerekli görürse tarafları, aralarındaki uyuşmazlığı bu gibi yollarla çözmeğe davet eder.

Madde — 34

Güvenlik Meclisi, her hangi bir uyuşmazlık veya milletler arasında bir anlaşmazlıkla neticelenebilecek veya uyuşmazlık doğurabilecek durum hakkında; bu uyuşmazlığın veya durumun uzamasının milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazasını tehdit etmek istidadında olup olmadığını tesbit için soruşturmada bulunabilir.

Madde — 35

1. Her Teşkilât Üyesi 34 üncü maddede kastolunan mahiyette bir uyuşmazlık veya durum üzerine Güvenlik Meclisinin veya Genel Kurulun dikkatini çekebilir.

2. Teşkilât Üyesi olmayan bir Devlet, taraf olduğu her hangi bir uyumsuzluk üzerine, Andlaşmada derpiş edilen barış yoluyla çözüme mükellefiyetini, bu uyumsuzluk için önceden kabul etmek şartıyla, Güvenlik Meclisinin veya Genel Kurulun dikkatini çekebilir.

3. İşbu madde gereğince dikkatine sunulan meseleler hakkında Genel Kurulun hareketleri 11 ve 12 nci maddeler hükümlerine tabidir

Madde — 36

1. Güvenlik Meclisi, 33 üncü maddede zikredilen mahiyette bir uyumsuzluk veya buna benzer durumun gelişmesinin her hangi bir safhasında, uygun düşen düzeltme usul veya tarzlarını tavsiye edebilir.

2. Güvenlik Meclisi, bu uyumsuzluğun çözülmesi için taraflarca önceden kabul edilmiş olan bütün usulleri gözönünde tutacaktır.

3. İşbu maddede derpiş edilen tavsiyelerde bulunurken, Güvenlik Meclisi, hukuki mahiyette uyumsuzlukların umumiyet itibarıyla taraflarca Milletlerarası Adalet Divanı Statüsü hükümlerine göre Divana sunulması lâzımgeldiğini de nazara alacaktır.

Madde — 37

1. 33 üncü maddede zikredilen mahiyette bir uyumsuzlukta taraf olanlar onu, anılan maddede gösterilen yollarla çözüme muvaffak olamazlarsa, Güvenlik Meclisine sunarlar.

2. Güvenlik Meclisi bir uyumsuzluğun uzamasının filhakika, milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazasını tehdit eder göründüğüne hükmederse, 36 ncı madde gereğince mi hareket edeceğine yoksa uygun gördüğü başka çözüme şekilleri mi tavsiye edeceğine karar verir.

Madde — 38

33 ilâ 37 nci maddeler hükümlerine hâlel gelmemek üzere, Güvenlik Meclisi, bir uyumsuzlukta taraf olanların hepsi arzu ettikleri takdirde, işbu uyumsuzluğun barış yolu ile çözülmesi için taraflara tavsiyelerde bulunabilir.

BÖLÜM : VII

Barışın Tehdidi, Bozulması ve Saldırma Fıllı Halinde Yapılacak Hareket

Madde — 39

Güvenlik Meclisi, barışın tehdit edildiğini, bozulduğunu veya bir saldırma fıllının vukubulduğunu tesbit eder ve milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazası veya yeniden tesisi için tavsiyelerde bulunur veya 41 ve 42 nci maddeler gereğince hangi tedbirler alınacağını kararlaştırır.

Madde — 40

Durumun vahimleşmesine mâni olmak üzere, Güvenlik Meclisi, 39 uncu madde gereğince tavsiyelerde bulunmazdan veya alınacak tedbirleri kararlaştırmazdan evvel, ilgili tarafları, gerekli veya temenniye değer gördüğü geçici tedbirlere riayete davet edebilir. Bu geçici tedbirler her hangi bir şekilde, ilgili tarafların haklarına, iddialarına veya durumlarına hâlel getirmez. İşbu geçici tedbirlerin yerine getirilmemesi halinde, Güvenlik Meclisi bu noksanı gereği gibi nazara alacaktır.

Madde — 41

Güvenlik Meclisi, kararlarını yürütmek için silâhlı kuvvet kullanmasını gerektirmeyen ne gibi tedbirlerin alınması lâzım geleceğini tesbit ve Birleşmiş Milletler Üyelerini bu tedbirleri uygulamaya davet edebilir. Bu tedbirlere, ekonomik münasebetlerin ve demiryolu, deniz, hava, posta, telgraf, radyo ve diğer ulaştırma vasıtalarının tamamen veya kısmen kesilmesi ile siyasi munasebetlerin kat'ı da dâhil olabilir.

Madde — 42

Güvenlik Meclisi 41 nci maddede derpiş olunan tedbirlerin uygun olmayacaklarına veya uygun olmadıklarının sabit olduğuna hükmederse, milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazası veya yeniden tesisi için, hava, deniz veya kara kuvvetleri vasıtasıyla gerekli addettiği hertürlü teşebbüse geçebilir. Bu teşebbüse, nümayişler, abluka tedbirleri ve Birleşmiş Milletler Üyelerinin hava, deniz veya kara kuvvetleri tarafından yapılacak başka hareketler dâhil olabilir.

Madde — 43

1. Birleşmiş Milletlerin bütün Üyeleri milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazasını desteklemek üzere, Güvenlik Meclisinin daveti ile ve mahsus bir anlaşma veya mahsus anlaşmalar gereğince, milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazası için Kurulun emrine gerekli silâhlı kuvvetleri vermeği ve geçit hakkı da dâhil olmak üzere yardım ve kolaylıklarda bulunmayı taahhüt ederler.

2. Yukarda kastolunan anlaşma veya anlaşmalar bu kuvvetlerin miktar ve mahiyetini, hazırlık derecelerini ve genel mevkiileri ile gösterecek kolaylık ve yardımın mahiyetini tesbit edecektir.

3. Anlaşma veya anlaşmalar Güvenlik Meclisinin teşebbüsü üzerine, kabil olur olmaz müzakere edilecektir. Bu anlaşmalar, Güvenlik Meclisi ile Teşkilât Üyeleri veya Güvenlik Meclisi ile Teşkilât Üyelerinden mukkep guruplar arasında aktedilecek ve imzalayan Devletler tarafından, her birinin anayasası usulleri gereğince onanacaktır.

Madde — 44

Güvenlik Meclisi kuvvete başvurmayla karar verince, Mecliste temsil edilmeyen bir Üyeyi 43 ncü madde gereğince kabul edilen taahhütlerin yerine getirilmesi için silâhlı kuvvet vermeye davet etmezden önce, işbu Üyeyi silâhlı kuvvetlerine mensup birliklerin kullanılması hususundaki Güvenlik Meclisinin kararlarına, isterse, iştirake davet edecektir.

Madde — 45

Teşkilâtın suratile askeri mahiyette tedbirler alabilmesini mümkün kılmak üzere Birleşmiş Milletler Üyeleri milletlerarası zorlayıcı bir hareketin müşterek olarak yapılabilmesi için derhal kullanılabilecek millî hava kuvvetleri birlikleri bulunduracaklardır. 43 ncü maddede zikredilen mahsus anlaşma veya mahsus anlaşmalarla çizilen hadler içinde Güvenlik Meclisi, Kurmay Komitesinin yardımı ile, bu birliklerin kuvvetini ve hazırlık derecelerini tâyin ve bunların müşterek hareketlerini derpiş eden plânları tesbit eder.

Madde — 46

Silâh kuvvetinin kullanılması için plânları Kurmay Komitesinin yardımı ile, Güvenlik Meclisi tesbit eder.

Madde — 47

1. Milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazası, Güvenlik Meclisinin emrine verilen kuvvetlerin kullanılması ve komutası, silâhlanmanın düzenlenmesi ve muhtemel silâhsızlanma için Meclisin-muhtağ olduğu askeri vasıtalarla ilgili her hususta Meclise tavsiyelerde bulunacak ve onu destekleyecek bir Kurmay Komitesi kurulmuştur.

2. Kurmay Komitesi, Güvenlik Meclisinin süreli Üyelerinin Kurmay Başkanlarından veya bunların temsilcilerinden tereküp eder. Komitede süreli olarak temsil edilmeyen herhangi bir Birleşmiş Milletler Üyesinin iştiraki, Komitenin ödevini iyi yapabilmesi hususunda çalışmaları için lüzumlu olduğu zaman Komite işbu Üyeyi kendisine katılmağa davet eder.

3. Kurmay Komitesi, Güvenlik Meclisinin emrine verilen bütün silâhlı kuvvetlerin strateji bakımından idaresinden, işbu Meclise tabi olarak sorumludur. İşbu kuvvetlerin komutasına ait meseleler sonradan görülecektir.

4. Kurmay Komitesi tarafından, Güvenlik Meclisinin izni ile ve ilgili bölge teşkillerine danıştıktan sonra tâli bölge komiteleri vücuda getirilebilir.

Madde — 48

1. Güvenlik Meclisinin milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazası hususundaki kararlarının yürütülmesi için gerekli tedbirler, Meclisin takdirine göre Birleşmiş Milletlerin bütün Üyeleri veya bunlardan bazıları tarafından alınır.

2. İşbu kararlar, Birleşmiş Milletler Üyeleri tarafından doğrudan doğruya ve iştirak ettikleri milletlerarası teşkillerdeki hareketleri ile yürütülür.

Madde — 49

Birleşmiş Milletler Üyeleri, Güvenlik Meclisi tarafından kararlaştırılan tedbirlerin yürütülmesinde karşılıklı olarak destekleşmek üzere birbirlerine katılırlar.

Madde — 50

Bir Devlet, Güvenlik Meclisi tarafından alınan önleyici veya zorlayıcı tedbirlerin mevzuu olursa, başka herhangi bir Devletin, Birleşmiş Milletler Üyesi olsun veya olmasın, işbu tedbirlerin yürütülmesi yüzünden özel ekonomik zorluklar karşısında kaldığı takdirde, bu zorlukların çözülmesi için Güvenlik Meclisine danışmaya hakkı olacaktır.

Madde — 51

İşbu Andlaşmanın hiçbir hükmü, Birleşmiş Milletler Üyelerinden birinin silâhlı bir saldırıya hedef olması halinde, Güvenlik Meclisi milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazası için lüzumlu tedbirleri almaya kadar, tabii olan münferit veya müşterek meşru müdafaa hakkına hâlel getirmez. Bu meşru müdafaa hakkını kullanarak Üyelerin aldığı tedbirler derhal Güvenlik Meclisine bildirilir ve Meclisin, işbu And-

laşmaya dayanarak milletlerarası barış ve güvenliğin muhafaza veya iadesi için lüzumlu göreceği şekilde heran hareket etmek yetki ve ödevine hiçbir veçhile tesir etmez.

BÖLÜM : VIII

Bölge Anlaşmaları

Madde — 52

1. İşbu Andlaşmanın hiçbir hükmü, milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazasına mütâallık olup, mevzî mahiyette bir harekete müsait bulunan işlerin çözülmesi amacını güden bölge anlaşma veya teşkillerinin mevcudiyetine mâni değildir; yeter ki işbu anlaşma veya teşkillerin ve bunların faaliyetinin Birleşmiş Milletler amaç ve prensipleri ile telifi kabul olsun.

2. Bu Anlaşmaları akdeden veya bu teşkilleri vücade getiren Birleşmiş Milletler Üyeleri, mevzî mahiyette uyumsuzlukları, Güvenlik Meclisine arz etmeden önce, işbu Anlaşma veya teşkilleri vasıtasıyla, barış yoluyla çözmek hususunda bütün gayretlerini sarfetmelidir.

3. Güvenlik Meclisi, mevzî mahiyette uyumsuzlukların, bu bölge anlaşmaları veya teşkilleri vasıtasıyla, barış yolu ile çözümlenmesinin gelişmesini, ister ilgili Devletlerin teşebbüsü, ister Meclisin havalesi üzerine, teşvik eder.

4. İşbu madde, 34 ve 35 nci maddelerin uygulanmasına hiçbir veçhile hâlel vermez.

Madde — 53

1. Güvenlik Meclisi, icâbederse, kendi yetkisi altında alınan zorlayıcı tedbirlerin uygulanması için bölge anlaşmalarını veya teşkilleri kullanır. Bununla beraber, Güvenlik Meclisinin müsaadesi olmaksızın, bölge anlaşmaları gereğince veya bölge teşkilleri tarafından hiçbir zorlayıcı harekete teşebbüs edilmeyecektir; işbu maddenin ikinci fıkrasındaki tarife göre düşman Devlet sayılanlara karşı, 107 nci madde gereğince alınan veya böyle bir Devlet tarafından yeniden saldırma siyasetine başlanmasına karşı tevcih olunan bölge anlaşmalarında derpiş edilen tedbirler, ilgili Hükümetlerin isteği üzerine, böyle bir Devlet tarafından yapılacak yeni bir saldırıyı önlemek ödevinin Teşkilâta verilmesi kabul oluncaya kadar, bundan müstesnadır.

2. İşbu maddenin birinci fıkrasında kullanılan «düşman Devlet» tâbiri, İkinci Dünya Harbinde, işbu Andlaşmayı imza edenlerden herhangi birinin düşmanı bulunan her Devlete şâmilirdir.

Madde — 54

Güvenlik Meclisi, her zaman milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazası için bölge anlaşmaları gereğince veya bölge teşkilleri tarafından girişilen veya tasarlanan her hareketten tamamiyle haberi bulundurulmalıdır.

BÖLÜM : IX

Milletlerarası Ekonomik ve Sosyal İşbirliği

Madde — 55

Milletler arasında hak eşitliği prensipine ve her milletin kendi mukadderatını kendisinin tâyin etmesi hakkına saygı gösterilmesine dayanan barış ve dostluk münasebetlerini sağlamak için lüzumlu istikrar ve refah şartlarını yaratmak üzere, Birleşmiş Milletler:

a) Hayat seviyelerinin yükselmesini, tam çahştırmayı ve ekonomik ve sosyal alanda ilerleme ve gelişme şartlarını;

b) Ekonomik, sosyal alanlarla sağlık alanındaki milletlerarası dâvaların ve bunlara bağlı başka dâvaların çözülmesini; fikrî kültürle eğitim alanında milletlerarası işbirliğini;

c) Irk, cins, dil veya din farkı gözleneksizin herkesin insan haklarına ve ana hürriyetlerine bütün dünyada bilfiil saygı gösterilmesini, kolaylaştıracaktır.

Madde — 56

Üyeler, 55 nci maddede beyan olunan amaçlara erişmek için gerek beraberce gerek tek başlarına, Teşkilâtla işbirliği halinde hareket etmeyi taahhüt ederler.

Madde — 57

1. Hükümetlerarası anlaşmalarla kurulan ve statüleri hükümleri gereğince ekonomik, sosyal, fikrî kültür ve eğitim, sağlık ve sair bunlara bağlı alanlarda milletlerarası geniş yetkileri bulunan muhtelif ihtisas müesseseleri 63 üncü madde gereğince Teşkilâta bağlanmıştır.

2. Teşkilâta bu suretle bağlanan müesseseler aşağıda «ihtisas müesseseleri» diye anılacaklardır.

Madde — 58

Teşkilât, ihtisas müesseselerinin programlarıyla faaliyetlerini ahenkleştirmek için tavsiyelerde bulunur.

Madde — 59

Teşkilât, 55 nci maddede beyan edilen amaçlara varmak üzere gerekli her türlü yeni ihtisas müesseselerinin kurulması için, icâbedince, ilgili Devletler arasında görüşmeler yapılmasına önayak olur.

Madde — 60

Genel Kurul ve ona tabî olarak, X ncu bölüm hükümleriyle kendisine bahşedilen yetkilere malik bulunan Ekonomik ve Sosyal Meclis, Teşkilâtın işbu bölümde beyan edilen görevlerini yerine getirmekle mukelleftir.

BÖLÜM : X

Ekonomik ve Sosyal Meclis

Terekkep Tarzı

Madde — 61

1. Ekonomik ve Sosyal Meclis, Genel Kurulca seçilen 18 Birleşmiş Milletler Üyesinden mürekkeptir.

2. Üçüncü fıkra hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, Ekonomik ve Sosyal Meclisin altı Üyesi her yıl, üç yıllık bir devre için seçilirler. Çıkan Üyeler derhal yeniden seçilebilir.

3. Ekonomik ve Sosyal Meclisin 18 Üyesi ilk seçimde tâyin edilir. Genel Kurulca tesbit edilen hükümlere göre bu üyelerden altısının görevi bir yıl sonra ve diğer altı üyenin ki yıl sonra bitecektir. Ekonomik ve Sosyal Meclisin her Üyesinin Mecliste bir temsilcisi vardır.

Görevler ve Yetkiler

Madde — 62

1. Ekonomik ve Sosyal Meclis, ekonomik, sosyal, fikrî kültür ve eğitim, sağlık ve diğer bunlara bağlı alanlarda milletlerarası meseleler üzerinde incelemeler ve raporlar yapabilir veya yaptırabilir ve bütün bu meseleler hakkında Genel Kurula, Teşkilât Üyelerine ve ilgili ihtisas müesseselerine tavsiyelerde bulunabilir.

2. Meclis, herkesin insan haklarına ve ana hürriyetlerine bilfiil saygı gösterilmesini sağlamak üzere tavsiyelerde bulunabilir.

3. Meclis, yetkisine giren meseleler hakkında Genel Kurula sunmak üzere anlaşma projeleri hazırlayabilir.

4. Meclis, Teşkilât tarafından konulan kâdelere uygun olarak yetkisine giren meseleler hakkında milletlerarası konferanslar toplayabilir.

Madde — 63

1. Ekonomik ve Sosyal Meclis, 57 nci maddede kasdedilen müesseselerin herhangi birisi ile, işbu müessesenin Teşkilâta hangi şartlarla bağlanacağını tesbit edecek anlaşmalar yapabilir. İşbu anlaşmalar Genel Kurulun tasvibine sunulur.

2. Ekonomik ve Sosyal Meclis, ihtisas müesseselerine danışarak, onlara tavsiyelerde bulunarak ve Genel Kurulla Birleşmiş Milletler Üyelerine tavsiyeler yaparak işbu müesseselerin çalışmalarını ahenkleştirebilir.

Madde — 64

1. Ekonomik ve Sosyal Meclis, ihtisas müesseselerinden muntazam raporlar alabilmek için her türlü faydalı tedbirlere başvurabilir. Ekonomik ve Sosyal Meclis, kendi yaptığı tavsiyeler ve işbu Meclisin yetkisine giren konular hakkında Genel Kurul tarafından yapılan tavsiyeleri yürütmek üzere başvurulan tedbirler hususunda raporlar almak için Teşkilât Üyeleri ile ve ihtisas müesseseleri ile anlaşabilir.

2. Meclis, işbu raporlar hakkındaki mülâhazalarını Genel Kurula bildirebilir.

Madde — 65

Ekonomik ve Sosyal Meclis, Güvenlik Meclisine malûmat verebilecek ve bunun isteği üzerine kendisine yardım edecektir.

Madde — 66

1. Ekonomik ve Sosyal Meclis, Genel Kurulun tavsiyelerini yürütmek hususunda yetkisine giren bütün görevleri yerine getirir.

2. Meclis, Genel Kurulun tasvibi ile Teşkilât Üyelerinin veya ihtisas müesseselerinin kendisinden isteyebilecekleri hizmetleri yapabilir.

3. Meclis işbu Andlaşmanın diğer kısımlarında kendisine gösterilen veya Genel Kurulca kendisine verilebilecek olan ödevleri yerine getirir.

Oy

Madde — 67

1. Ekonomik ve Sosyal Meclisin her Üyesi bir oya sahiptir.
2. Ekonomik ve Sosyal Meclisin kararları, hazır bulunan ve oy veren Üyelerin çoğunluğu ile alınır.

Usul

Madde — 68

Ekonomik ve Sosyal Meclis, ekonomik ve sosyal meseleler ve insan haklarının gelişmesi için komisyonlar ile görevlerinin yapılmasına yarayacak her türlü başka komisyonlar kurabilir.

Madde — 69

Ekonomik ve Sosyal Meclis, Teşkilâtın bir Üyesini önemle ilgilendiren bir meseleyi incelerken, işbu Üyeyi oy hakkı olmaksızın görüşmelerine iştirake davet eder.

Madde — 70

Ekonomik ve Sosyal Meclis, ihtisas müesseseleri temsilcilerinin oy hakkı olmaksızın, Meclisin ve ihdas ettiği komisyonların görüşmelerine iştirak etmeleri, kendi temsilcilerinin de ihtisas müesseselerinin görüşmelerine iştirak etmeleri için bütün tedbirleri alabilir.

Madde — 71

Ekonomik ve Sosyal Meclis, yetkisine giren meselelerle uğraşan Hükümet dışı teşkilatlara danışmağa yarayan bütün tedbirleri alabilir. İşbu hükümler milletlerarası teşkilatlara ve, gereği halinde Teşkilâtın ilgili Üyesine danışıldıktan sonra, millî teşkilatlara tatbik edilebilir.

Madde — 72

1. Ekonomik ve Sosyal Meclis, Başkanının tayin şeklini de tesbit eden içtüzüğünü kabul eder.

2. Meclis, tüzüğü uyarınca ihtiyaca göre toplanır; tüzükte, Meclisin, Üyelerinin çoğunluğunun isteği üzerine, toplanmasını deriş eden hükümler bulunacaktır.

Bölüm : XI

Muhtar Olmayan Ülkeler hakkında Demec

Madde — 73

Halkın kendi kendini henüz tamamen idare etmediği ülkeleri idare etmekle sorumlu olan veya bu sorumu yüklenen Birleşmiş Milletler Üyeleri, işbu ülkeler ahalisinin menfaatlerinin başta gelmesi prensipini tanırlar. Birleşmiş Milletler Üyeleri bu ahalinin, işbu Andlaşma ile kurulan milletlerarası barış ve güvenlik sisteminin çerçevesi içinde, refahını imkânın son haddine kadar kolaylaştırmak mukellefiyetini kutsal bir ödev bilirler ve bu amaçla:

a) Sözü geçen ahalinin kültürüne saygı göstererek siyasi, ekonomik ve sosyal ilerlemesi ile eğitiminin gelişmesini sağlamağı, bu ahaliye hakkaniyetle muamele etmeyi ve onu sulistimallere karşı korumağı;

b) Her ülkenin ve ahalisinin ve bunun gelişmesindeki muhtelif derecelerini özel şartlarına uyar ölçüde, bu ahalinin kendi kendini idare edebilmek kabiliyetini geliştirmeyi, siyasi emellerini gozonunde tutmayı ve hür siyasi müesseselerinin tedrici gelişmesine yardım etmeyi;

c) Milletlerarası barış ve güvenliği kuvvetlendirmeyi;

d) İşbu maddede beyan edilen sosyal, ekonomik ve ilmi amaçlara bilfiil erişmek üzere yapıcı gelişme tedbirlerini kolaylaştırmayı, ilmi araştırmaları teşvik etmeyi, kendi aralarında ve şartlar müsait oldukça, Milletlerarası ihtisas müesseseleri ile işbirliği yapmayı,

e) Güvenlik icapları ve anayasalara müteallik mülâhazalar mahfuz kalmak üzere, sorumlu bulundukları ülkelerin ekonomik, sosyal ve eğitim şartları hakkında, XII ve XIII ncü bölümlerin mevzuu olanlardan gayri istatistik vesair teknik mahiyetteki malûmatı, bilgi için muhtazaman Genel Sekretere vermeyi; kabul ederler.

Madde — 74

Teşkilât Üyeleri, ana vatan ülkelerinde olduğu kadar işbu bölümün mevzuu olan ülkelerde de siyasetlerinin, dünyanın diğer kısımlarının menfaatları ve refahı gözönünde tutulmak şartıyla, sosyal, ekonomik ve ticari alanlarda iyi komşuluk genel prensipi üzerine kurulmuş olması gerektiği hususunda dahi mutabıktırlar.

BÖLÜM : XII

Milletlerarası Vesayet Rejimi

Madde — 75

Birleşmiş Milletler Teşkilâtı, kendi yetkisi altında muahhar özel anlaşmalar gereğince Vesayet Rejimine tabi kılınabilecek ülkelerin idare ve murakabesi için, milletlerarası bir Vesayet Rejimi tesis edecektir. Bu gibi ülkeler aşağıda «Vesayet altında ülke» tabiri ile gösterilmiştir.

Madde — 76

Vesayet rejiminin öz gayeleri, işbu Andlaşmanın birinci maddesinde beyan edilen Birleşmiş Milletler amaçlarına uygun olarak şunlardır:

a) Milletlerarası barış ve güvenliği kuvvetlendirmek;

b) Vesayet altındaki ülkeler halkının siyasi, ekonomik ve sosyal ilerlemesini ve eğitiminin gelişmesini kolaylaştırmak, her ülke ve ahalisine has şartları, ilgili ahalinin serbestçe ızhar edilen emellerini ve her Vesayet anlaşmasında deriş edilebilecek hükümleri de gözönünde tutmak şartıyla, işbu ülkeler halkının kendi kendilerini idare kabiliyetine veya bağımsızlığa doğru tedrici gelişmelerini de kolaylaştırmak;

c) Irk, cins, dil veya din farkı gözetmeksizin herkesin insan haklarına ve ana hürriyetlerine saygı gösterilmesini teşvik etmek ve dünya milletlerinin birbirlerine bağlı oldukları duygusunu geliştirmek;

d) Sosyal, ekonomik ve ticari alanda bütün Teşkilât Üyeleri ile uyruklarına, eşit muamele yapılmasını sağlamak ve işbu uyruklara adaletin tevzinde de, yukarda beyan edilen amaçların gerçekleştirilmesine hâlel gelmemek ve 80 inci madde hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, keza eşit muamele yapılmasını sağlamak.

Madde — 77

1. Vesayet rejimi aşağıdaki nevilerden olup, Vesayet anlaşmaları gereğince bu rejime tabi kılınabilecek olan ülkelere tatbik edilecektir:

a) Halen manda altında bulunan ülkeler;

b) İkinci Dünya Harbi neticesinde düşman Devletlerden ayrılacak ülkeler;

c) Idarelerinden sorumlu Devletlerce, isteyerek bu rejime tabi kılınan ülkeler.

2. Yukarda zikredilen nevilere giren hangi ülkelerin hangi şartlar altında vesayet rejimine tabi kılınacağını sonradan yapılacak bir anlaşma tesbit edecektir.

Madde — 78

Birleşmiş Milletler Üyesi olan memleketlere, bunlar arasındaki münasebetlerin temeli eşit egemenlik prensipine saygı olmak gerektiğine göre, Vesayet rejimi tatbik edilmeyecektir.

Madde — 79

Vesayet rejimine tabi kılınacak her ülke için, işbu rejimin hükümleri ve bu rejimde yapılabilecek değişiklikler ve tashihler Birleşmiş Milletlerin bir Üyesinin mandasına tabi ülkelerde, manda sahibi Devlet de dâhil olmak şartıyla, doğrudan doğruya ilgili Devletler arasında yapılacak bir anlaşmaya mevzu olacak ve 83 ve 85 inci maddeler gereğince onanacaktır.

Madde — 80

1. 77, 79 ve 81 inci maddelere uygun olarak yapılacak ve ülkelere herbirini Vesayet rejimi altına koyacak olan özel Vesayet anlaşmaları ile tesbit edilebilecek hususlar dışında ve sözü geçen anlaşmalar yapılmaya kadar, işbu bölümün hiçbir hükmü, her hangi bir devletin veya herhangi bir milletin haklarını, yahut yürürlükte olup bazı Teşkilât Üyelerinin taraf bulunabilecekleri milletlerarası akitlerin hükümlerini herhangi bir şekilde doğrudan doğruya veya dolayısıyla değiştirir gibi yorumlanmayacaktır.

2. İşbu maddenin birinci fıkrası, 77 ncı maddede deriş edildiği üzere, manda altındaki ülkeleri veya başka ülkeleri Vesayet rejimi altına koymağa mâtuf anlaşmaların görüşülmesinin ve akdinin gecikmesini veya talikını hakkı gösterecek şekilde yorumlanmamalıdır.

Madde — 81

Vesayet anlaşması, herhalde, Vesayet altındaki ülkenin hangi şartlarla idare edileceğini ihtiva eder ve idareyi üzerine alacak makamı gösterir. Aşağıda «idare ile görevlendirilmiş makam» tabiri ile anılacak olan işbu makam bir veya birkaç devlet veya bizzat Teşkilât olabilir.

Madde — 82

43 üncü maddeye uygun olarak akdedilen herhangi bir mahsus anlaşmaya veya mahsus anlaşmalara hâlel vermeksizin bir Vesayet an-

laşmasının, tatbik edildiği Vesayet altındaki ülkenin tamamına veya bir kısmına şâmil, bir veya birkaç stratejik bölgeyi işbu anlaşma gösterebilir.

Madde — 83

1. Stratejik bölgeler hususunda, Teşkilâta verilen bütün görevler, Vesayet anlaşmaları hükümlerinin tasvibi ve bunların muhtemel değişimleri veya tashihleri de dahil olmak üzere, Güvenlik Meclisince görülür.

2. 76 ncı maddede beyan edilen öz amaçların her stratejik bölge ahalisi için de tatbiki kabildir.

3. Güvenlik Meclisi, Vesayet anlaşmaları hükümleri hususunda ve güvenlik icapları mahfuz kalmak şartıyla, stratejik bölgelerde Teşkilâtın, Vesayet rejimi bakımından yüklendiği siyasi, ekonomik ve sosyal mahiyette ve eğitime mütaallik görevlerinin ifasında Vesayet Meclisinin yardımına başvuracaktır.

Madde — 84

İdare ile görevlendirilmiş makam, Vesayet altındaki ülkenin milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazasına iştirak etmesine itina etmekle mükelleftir. Bu maksatla, Güvenlik Meclisine karşı giriştiği taahhütleri yerine getirmek ve mahallî müdafaayı ve ülke dâhilinde asayişin muhafazasını sağlamak için, işbu ülkeden gönüllü birlikler, kolaylıklar ve yardım temin edebilir.

Madde — 85

1. Stratejik bölge olarak gösterilmemiş olan bütün bölgeler hakkındaki Vesayet anlaşmaları hususunda, Vesayet Anlaşmaları hükümlerinin tasvibi ve bunların değiştirilmesiyle tashih de dâhil olmak üzere, Teşkilâtın görevlerini Genel Kurul yapar.

2. Genel Kurulun yetkisi altında hareket eden Vesayet Meclisi görevlerinin yapılmasında Genel Kurula yardım eder

BÖLÜM : XIII

Vesayet Meclisi

Terakkup Tarzı

Madde — 86

1. Vesayet Meclisi Birleşmiş Milletlerin aşağıdaki Üyelerinden terakkup eder:

a) Vesayet altındaki ülkelerin idaresiyle görevlendirilmiş Üyeler,
b) 23 üncü maddede adları ile anılmış olupta Vesayet altında ülke idare etmeyen Üyeler,

c) Vesayet Meclisinin, eşit sayıda Vesayet altında ülke idare eden ve etmeyen Birleşmiş Milletler Üyelerinden müteşekkil olmasını sağlamak üzere, Genel Kurulca üç yıl için seçilecek gereken sayıda başka Üyeler,

2. Vesayet Meclisi Üyelerinden her biri kendisini Mecliste temsil etmek üzere özel ehliyetle bir şahsı tâyin eder.

Görevler ve Yetkiler

Madde — 87

Genel Kurul ve, onun yetkisi altında, Vesayet Meclisi görevlerini yerine getirirlerken:

a) İdare ile görevlendirilmiş makamın sunduğu raporları tetkik;
b) Dilekçeleri kabul ve bunları anılan makamla danışarak tetkik;
c) Anılan makamca idare edilen ülkelerde, işbu makamla tesbit edilecek tarihlerde, zaman zaman teftişler tertip;
d) Vesayet anlaşmaları hükümleri gereğince işbu tedbirleri veya başka tedbirleri ittihaz, edebilir.

Madde — 88

Vesayet Meclisi, Vesayet altındaki her ülke ahalisinin siyasi, ekonomik, ve sosyal alanlarla eğitim alanındaki ilerlemeleri hakkında bir soru cetveli tanzim eder; Genel Kurulun yetkisine tabi Vesayet altındaki her hangi bir ülkenin idaresiyle görevlendirilmiş makam, Genel Kurula, yukarıda zikredilen soru cetvelini esas tutan bir yıllık rapor sunar.

Oy

Madde — 89

1. Vesayet Meclisinin her Üyesi bir oya sahiptir;
2. Vesayet Meclisinin kararları hazır bulunan ve oy veren Üyelerin çoğunluğu ile alınır.

Usul

Madde — 90

1. Vesayet Meclisi, Başkanının tâyin şeklini de tesbit eden, İçtüzüğü'nü kabul eder.

2. Meclis, ihtiyaca göre tüzüğü gereğince toplanır; tüzükte, Üyelerinin çoğunluğunun isteği üzerine Meclisin toplanmasını derpis eden hükümler vardır.

Madde — 91

Vesayet Meclisi, icabında, her birinin yetkisi içinde bulunan meselelerde, Ekonomik ve Sosyal Meclisle ihtisas müesseselerinin yardımına başvurur.

BÖLÜM : XIV

Milletlerarası Adalet Divanı

Madde — 92

Milletlerarası Adalet Divanı, Birleşmiş Milletlerin başlıca adalet uzvu olacaktır. Divan, Milletlerarası Daimî Adalet Divanının Statüsü esasına dayanan ve ayrılmaz bir cüzü olduğu işbu Andlaşmaya ekli bulunan bir Statüye göre çalışır.

Madde — 93

1. Bütün Birleşmiş Milletler Üyeleri, ipso facto, Milletlerarası Adalet Divanı Statüsüne taraftırlar.

2. Teşkilât Üyesi olmayan Devletlerin Milletlerarası Adalet Divanı Statüsüne taraf olabilmeleri şartları, her bir halde, Güvenlik Meclisinin tavsiyesi üzerine Genel Kurul tarafından tâyin edilir.

Madde — 94

1. Birleşmiş Milletlerin her Üyesi, taraf olduğu bütün uyuşmazlıklarda, Milletlerarası Adalet Divanının kararına uymağı taahhüt eder.

2. Bir uyuşmazlıkta taraf olan Devletlerden biri, Divanın verdiği bir hükme göre kendisine düşen vebeleri yerine getirmese, öbür taraf, Güvenlik Meclisine başvurabilir ve işbu Meclis, lüzum gördüğü takdirde hükümün yerine getirilmesi için tavsiyelerde bulunabilir veya alınacak tedbirleri kararlaştırabilir.

Madde — 95

İşbu Andlaşmanın hiçbir hükmü, Teşkilât Üyelerinin, uyuşmazlıklarının çözülmesini, zaten mevcut olan veya ileride akdedilebilecek olan anlaşmalar gereğince, başka mahkemelere tevdi etmelerine mâni değildir.

Madde — 96

1. Genel Kurul veya Güvenlik Meclisi, Milletlerarası Adalet Divanından hukuki her hangi bir mesele hakkında istişari rey isteyebilir.

2. Genel Kurulca bu hususta her hangi bir anda yetkili kılınabilecek olan Teşkilâtın bütün diğer uzuvları ve ihtisas müesseseleri, çalışmalarını alanında karşılarına çıkacak hukuki meseleler hakkında keza Divandan istişari rey isteyebilirler.

BÖLÜM : XV

Sekreterlik

Madde — 97

Sekreterlik bir Genel Sekreter ile Teşkilâtın icabettirebileceği memurları ihtiva eder. Genel Sekreter Güvenlik Meclisinin tavsiyesi üzerine Genel Kurul tarafından tâyin edilir. Genel Sekreter Teşkilâtın en yüksek memurudur.

Madde — 98

Genel Sekreter, Genel Kurulun, Güvenlik Meclisinin, Ekonomik ve Sosyal Meclisin, ve Vesayet Meclisinin bütün toplantılarında işbu sıfatla hareket eder. Bu uzuvlar tarafından kendisine yükletilen görevleri yapar. Teşkilâtın çalışması hakkında Genel Kurula bir yıllık rapor sunar.

Madde — 99

Genel Sekreter, fıkırince milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazasını tehlikeye koyabilecek her hususa Güvenlik Meclisinin dikkatini çekebilir.

Madde — 100

1. Genel Sekreter ve sekreterlik memurları ödevlerinin görülmesinde her hangi bir Hükümetten veya Teşkilât dışında her hangi bir makamdan ne talimat isterler ve ne de kabul ederler. Milletlerarası memurlukları durumu ile telif edilemeyecek her hareketten kaçınırlar ve yalnız Teşkilâta karşı sorumlu olurlar.

2. Teşkilâtın her Üyesi, Genel Sekreterin ve memurların görevlerinin milletlerarası mahiyetine saygı göstermeği ve kendilerine, ödevlerinin yerine getirilmesinde tesir etmeğe çalışmamağı taahhüt eder.

Madde — 101

1 Memurlar, Genel Kurulca tesbit edilen kaidelere göre Genel Sekreter tarafından tâyin edilirler.

2 Ekonomik ve Sosyal Meclise, Vesayet Meclisine ve gerekiyorsa, Teşkilâtın başka uzuvlarına süreli olarak mahsus memurlar verilir. İşbu memurlar Sekreterlik kadrosuna dâhildir.

3 Memurların alınmasında ve kullanılma şartlarının tesbitinde hâkim mülâhaza, Teşkilâta en yüksek çalışma, ehliyet ve dürüstlük vasıflarını haiz kimselerin hizmetini sağlamak lüzumu olmalıdır. Memur alınırken mümkün olduğu kadar geniş bir coğrafi taksim esasına uyulmasının önemi, gereği gibi gözönünde bulundurulacaktır.

BÖLÜM : XVI

Çeşitli Hükümler

Madde — 102

1 İşbu Andlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra Birleşmiş Milletlerin bir Üyesi tarafından aktedilen her milletlerarası andlaşma veya anlaşma, mümkün olan en kısa zamanda Sekreterlikte teskil edilecek ve Sekreterlikçe neşredilecektir.

2 İşbu maddenin birinci fıkrası hükümlerine uygun olarak teskil edilmiş olan bir milletlerarası andlaşma veya anlaşmanın taraflarından hiçbir, Teşkilâtın bir uzvu önünde anılan andlaşma veya anlaşmayı ileri süremez.

Madde — 103

Birleşmiş Milletler Üyelerinin işbu Andlaşmadan doğan vecibeleri ile başka her hangi bir milletlerarası anlaşmadan doğan vecibelerinin çatışması halinde Andlaşma vecibeleri üstün gelecektir.

Madde — 104

Teşkilât, Üyelerinden herbirinin ülkesinde, görevlerini yerine getirmesi ve amaçlarına erişmesi için gerekli hukuki ehliyeti haizdir.

Madde — 105

1. Teşkilât, Üyelerinden her birinin ülkesinde amaçlarına erişmek için gerekli olan imtiyaz ve masuniyetlerden faydalanır.

2. Birleşmiş Milletler Üyelerinin temsilcileri ve Teşkilâtın memurları Teşkilât ile ilgili görevlerini tam bağımsızlık içinde yapabilmek için gerekli imtiyaz ve masuniyetlerden keza faydalanırlar.

3. Genel Kurul, işbu maddenin birinci ve ikinci fıkralarının uygulanması teferruatının tesbiti için tavsiyeler yapabilir veya Birleşmiş Milletler Üyelerine bu maksatla anlaşmalar teklif edebilir.

BÖLÜM : XVII

Güvenhçe mutaaflık Geçici Hukuklar

Madde — 106

Güvenlik Meclisine, kanaatince, 42 nci maddeye göre kendisine düşen sorumluluk yüklenmeye başlamak imkânını verecek olan ve 43 üncü maddede anılan mahsus anlaşmaların yürürlüğe girmesine deyin, 30 Ekim 1943 tarihinde Moskova'da imzalanan dört Millet Demeci âkitleri ile Fransa, aralarında ve gerekirse başka Teşkilât Üyeleri ile işbu Demecin 5 nci fıkrası hükümlerine uygun olarak Birleşmiş Milletler adına, milletlerarası barış ve güvenliğin muhafazası için gerekli her türlü hareketin birlikte yapılması zımında danışacaklardır.

Madde — 107

İşbu Andlaşmanın hiçbir hükmü, Andlaşmayı imzalayan her hangi bir Devletin İkinci Dünya Harbinde düşmanı bulunmuş olan bir Devlete karşı, bu husustaki sorumluluğu haiz olan Hükümetler tarafından, bu harbin bir neticesi olarak girişilmiş veya tecvîz edilmiş bir harekete ne tesir eder, ne de mâni olur.

BÖLÜM : XVIII

Değişiklikler

Madde — 108

İşbu Andlaşmada yapılacak değişiklikler, Genel Kurul Üyelerinin üçte iki çoğunluğu ile kabul edilir ve Güvenlik Meclisi süreli Üyelerinin hepsi dâhil olmak üzere, Teşkilât Üyelerinin üçte ikisi tarafından her birinin anayasası hükümleri gereğince onandığı zaman, bütün Birleşmiş Milletler Üyeleri için yürürlüğe girer.

Madde — 109

1. Genel Kurulun üçte iki çoğunluğu ve Güvenlik Meclisinin her hangi yedi Üyesinin oyları ile tesbit edilecek tarih ve mahalde işbu Andlaşmanın

yeniden gözden geçirilmesi maksadıyla Birleşmiş Milletler Üyelerinin bir Genel Konferansı toplanabilecektir. Konferansta Teşkilâtın her Üyesi bu oya sahip olacaktır.

2. İşbu Andlaşmada yapılması, konferansın üçte iki çoğunluğu ile tavsiye edilecek her değişiklik, Güvenlik Meclisinin bütün süreli üyeleri dâhil olmak üzere, Birleşmiş Milletler Üyelerinin üçte ikisi tarafından her birinin anayasası hükümleri gereğince onanınca yürürlüğe girecektir.

3. Genel Kurulun, işbu Andlaşmanın yürürlüğe girmesini takibeden onuncu yıllık toplantısından önce, konferans henüz toplanmamış bulunulsa, sözü geçen toplantının gündemine, işbu konferansın davet edilmesi hususunda bir teklif dercedilecek ve Genel Kurulun çoğunluğu ve Güvenlik Meclisinin herhangi yedi Üyesinin oyu ile karar verildiği takdirde, konferans toplanacaktır.

BÖLÜM : XIX

Onanma ve İmza

Madde — 110

1 İşbu Andlaşma, imza eden Devletler tarafından her birinin anayasası kaideleri gereğince onanacaktır.

2 Tasdiknameler, Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti nezdine tevdi edilecek ve her tevdi işbu Hükümetçe bütün imza eden Devletlere ve, tâyin edildiği zaman, Teşkilât Genel Sekreterine bildirilecektir.

3 İşbu Andlaşma, Çin Cumhuriyeti, Fransa, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği, Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı, Amerika Birleşik Devletleri ve imza eden diğer Devletlerin çoğunluğu tarafından tasdiknamelerin tevdiinden sonra yürürlüğe girecektir. Bundan sonra, Amerika Birleşik Devletleri Hükümetince tasdiknamelerin tevdiine dair bir mazbata tanzim edilerek bunun birer örneği bütün imza eden Devletlere verilecektir.

4 İşbu Andlaşmayı imzalamış olup yürürlüğe girmesinden sonra onayacak olan Devletler, her birinin tasdiknamesinin tevdi tarihinden itibaren Birleşmiş Milletler aslı Üyesi olacaklardır.

Madde — 111

Önce, Fransızca, Rusca, İngilizce ve İspanyolca metinleri aynı derecede muteber sayılacak olan işbu Andlaşma, Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arşivine tevdi edilecektir. İşbu Hükümetçe, bütün diğer imza eden Devletler Hükümetlerine aslına uygunluğu usulünce tasdik edilmiş nüshalar verilecektir.

Yukarıdaki hükümleri tasdiklen Birleşmiş Milletler Hükümetleri temsilcileri işbu Andlaşmayı imzalamışlardır.

Sanfransisko'da yirmi altı Haziran bin dokuzyüz kırkbeşte yapılmıştır.

Milletlerarası Adalet Divanı Statüsü

Madde — 1

Birleşmiş Milletler Andlaşması ile, Teşkilâtın başlıca adalet uzvu olarak kurulan Milletlerarası Adalet Divanı işbu Statü hükümlerine göre teşkil olunacak ve faaliyette bulunacaktır.

BÖLÜM : I

Divanın Teşkilâtı

Madde — 2

Divan, en yüksek ahlâki itibarı haiz bulunan ve kendi memleketlerinde en yüksek adalet görevlerinin icrası için aranan şartları şahıslarında toplayan veya devletlerarası hukuku alanında mükemmel yetki sahibi bulunan hukukşinaslar arasından, milliyetleri gözetilmeksizin seçilmiş bağımsız yargıçlardan müteşekkil bir heyettir.

Madde — 3

1 Divan 15 Üyeden mürekkeptir. Buna, aynı Devletin birden fazla uyruğu dâhil olamaz.

2. Birden fazla Devletin uyruğu olarak telâkki edilebilecek kimse Üye olabilmek hususunda, medeni ve siyasi haklarını mutaden ülkesinde kullandığı Devletin uyruğu sayılacaktır.

Madde — 4

1. Divan Üyeleri, Daimî Hakem Mahkemesi milli guruplarının verdiği eşhas listesi üzerinden Genel Kurul ve Güvenlik Meclisi tarafından aşağıdaki hükümler gereğince seçilirler.

2. Daimî Hakem Mahkemesinde temsil edilmeyen Birleşmiş Milletler Üyelerine gelince, adaylar, milletlerarası uyumazlıkların barış yolu ile çözümlenmesine mütedair 1907 Lâhey Anlaşmasının 44 üncü maddesinde Daimî Hakem Mahkemeleri Üyeleri için derpiş edilen şartlar aynen uygulanacaktır. Hükümetlerince bu husus için tâyin olunmuş millî gurupları tarafından gösterilecektir.

3. Mahsus anlaşma bulunmaması halinde, Güvenlik Meclisinin tavsiyesi üzerine, Genel Kurul, bu Statüye taraf olupta Birleşmiş Milletler Üyesi olmayan bir Devletin hangi şartlarla Divan Üyelerinin seçimine iştirak edebileceğini tesbit edecektir.

Madde — 5

1. Seçim tarihinden en az üç ay önce, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, bu Statüye taraf olan Devletlerin, Daimî Hakem Mahkemesindeki Üyelerini ve 4 üncü maddenin ikinci fıkrası gereğince tâyin olunan millî guruplar Üyelerini, muayyen bir müddet zarfında, millî guruplar halinde, Divan Üyeliği görevlerini yapabilecek durumda olan kimseleri göstermeğe, yazı ile davet eder.

2. Hiç bir gurup, en çok ikisi kendi uyruğundan olmak üzere, dörtten fazla aday gösteremez. Hiç bir halde tâyini gereken Üye sayısının bir mislinden fazla aday gösterilemez.

Madde — 6

İşbu adaylar gösterilmezden önce her millî grupun, en yüksek mahkemeye, hukuk fakülte ve mekteplerine ve hukuk ilminin tetkiki ile meşgul millî akademiler ile milletlerarası akademilerin millî şubelerine danışması tavsiye olunur

Madde — 7

1. Genel Sekreter, bu suretle gösterilen bütün kimselerin alfabe sırası ile bir listesini tanzim eder; 12 nci maddenin ikinci fıkrasında derpiş edilen hal hariç, yalnız bu kimseler seçilebilir

2. Genel Sekreter bu listeyi Genel Kurula ve Güvenlik Meclisine tebliğ eder

Madde — 8

Genel Kurul ve Güvenlik Meclisi birbirlerinden bağımsız olarak Divan Üyelerinin seçimini yaparlar

Madde — 9

Her seçimde, seçmenler Divana dâhil olacak kimselerin yalnız istenilen şartları şahsen haiz olmalarını değil, fakat heyet olarak da, büyük medeniyet şekillerini ve dünyanın başlıca hukuk sistemlerinin temsiliyi sağlamalarını gözönünde bulunduracaklardır

Madde — 10

1. Genel Kurulda ve Güvenlik Meclisinde oyların kesin çoğunluğu num tophyanlar seçilmiş olurlar.

2. Gerek yargıçların seçimi, gerek aşağıda 12 nci maddede derpiş edilen komisyon üyelerinin tâyini hususunda Güvenlik Meclisinde oy verirken, Güvenlik Meclisinin süreli üyeleri ile süresiz üyeleri arasında hiçbir fark gözetilmiyecektir.

3. Genel Kurulun ve Güvenlik Meclisinin oy çoğunluğu bir Devletin birden ziyade uyruğu üzerinde toplandığı takdirde, yalnız en yaşlı seçilmiş olur

Madde — 11

İlk seçim oturumu neticesinde bir veya daha fazla üyelik boş kalırsa, ikinci veya lüzum halinde üçüncü bir oturum yapılır

Madde — 12

1. Üçüncü seçim oturumundan sonra, yine boş üyelikler kaldığı takdirde ister Genel Kurulun ister Güvenlik Meclisinin talebi üzerine her boş üyelik için, kesin çoğunluğu tophyacak bir seçimle, Genel Kurulun ve Güvenlik Meclisinin ayrı ayrı kabullerine arz edilecek bir aday seçmek üzere, üçü Genel Kurulca, üçü de Güvenlik Meclisince tâyin edilen altı Üyeli bir Arabulma Komisyonu her zaman teşkil edilebilecektir.

2. Arabulma Komisyonu, yedinci maddede derpiş olunan listede bulunmasa dahi aranan şartları haiz olup komisyonun oy birliğini kazanan her şahsın ismini listesine ithal edebilir

3. Arabulma Komisyonu, seçimi sağlamağa muvaffak olamayacağını müşahade ettiği takdirde, Divanın evvelce tâyin edilmiş Üyeleri, Güvenlik Meclisi tarafından tesbit edilecek bir mühlet zarfında, ister Genel Kurulda, ister Güvenlik Kurulunda oy almış şahıslar arasından seçmek suretiyle boş üyeliklere tâyinler yapar.

4. Yargıçlar arasında oylar eşitlikle taksim olduğu takdirde en yaşlı yargıcın oyu üstün gelir

Madde — 13

1. Divan Üyeleri dokuz yıl için seçilirler, ve yeniden seçilebilirler. Bununla beraber Divanın ilk seçiminde tâyin olunan yargıçlardan beşinin görevleri üç yıl, diğer beşininki ise altı yıl sonunda bitecektir

2. Yukarda zikredilen üç ve altı yıllık devrelerin sonunda görevleri bitecek olan yargıçlar, ilk Divan seçiminin hemen arkasından, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tarafından kura usulü ile tâyin olunacaklardır

3. Divan Üyeleri, yerlerine yeni tâyinler yapılmaya kadar görevleri başında kalırlar. Yerlerine yeni tâyinler yapılmış olsa dahi, kendilerine verilmiş bulunan işlere bakmağa devam ederler.

4. Divan üyelerinden birinin istifası halinde, istifaname, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tebliğ edilmek üzere, Divan Başkanına verilecektir. İşbu tebliğin icrası ile üyelik makamı boşalmış olur

Madde — 14

Boş kalan üyelikler, ilk seçimde takip olunan usule uygun ve aşağıdaki hüküm mahfuz kalmak şartıyla, doldurulacaktır. Üyelğin boş kalmasını takibeden üç ay içinde, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, beşinci maddede yazılı daveti yapacak ve seçim tarihi Güvenlik Meclisi tarafından tesbit olunacaktır.

Madde — 15

Görev müddeti bitmemiş bir Üyenin yerine seçilen Divan Üyesi, selefinin müddetini ikmal eder.

Madde — 16

1. Divan Üyeleri, siyasi ve idari hiçbir işle uğraşmayacakları gibi mesleki mahiyette diğer hiçbir meşgaleleri de bulunamaz

2. Şüphe halinde Divan karar verir.

Madde — 17

1. Divan Üyeleri, hiçbir işte ajanlık, müşavirlik veya avukatlık edemezler.

2. Evvelce, taraflardan birinin ajanı, müşaviri veya avukatı, millî veya milletlerarası bir mahkemenin veya bir tahkik komisyonunun Üyesi olarak yahut da her hangi diğer bir sıfatla karışmış bulundukları hiçbir işin çözümüne iştirak edemezler.

3. Şüphe halinde Divan karar verir

Madde — 18

1. Divan Üyeleri, ancak, istenilen şartları artık haiz olmadıklarına, diğer üyelerin hepsi tarafından hükmedildiği takdirde, görevlerinden uzaklaştırılabilirler.

2. Genel Sekreter bu durumdan Grefye tarafından resmen haberdar edilir.

3. Bu tebliğ, Üyelğin boşalmasını intağ eder

Madde — 19

Divan Üyeleri, görevlerinin yapılması esnasında, diplomatik imtiyaz ve masuniyetlerden faydalanırlar.

Madde — 20

Her Divan Üyesi görevine başlamadan önce, aleni celsede, yetkilerini tam bir tarafsızlıkla ve bütün vicdanı ile kullanacağını, resmen taahhüt edecektir

Madde — 21

1. Divan, üç yıl için, Başkan ve Yarbakanını tâyin eder; bunlar tekrar seçilebilirler.

2. Divan, Grefyesini tâyin eder ve lüzumlu olabilecek memurların tâyini yapabilir

Madde — 22

1. Divanın makarrı Lâhey olarak tesbit edilmiştir. Bununla beraber, Divan, arzuya değer gördüğü takdirde başka bir yerde toplanarak görevlerini yapabilir.

2. Başkan ve Grefye Divanın makarrında otururlar

Madde — 23

1. Divan, devreleri ve müddeti kendistince tesbit edilen adli tatiller devamı müstesna, daima görev halinde bulunur.

2. Divan Üyelerinin, yurtlarını Lâhey'den ayıran mesafe nazarı itibare alınarak, tarih ve müddetleri, Divanca tesbit edilecek olan mukanen mezuniyetlere hakları vardır.

3. Divan Üyeleri, mezuniyet, hastalık mazereti veya Başkan nezdiinde gereği gibi haklı gösterilen başka mühim sebepler dışında, heran Divanın emrine âmade bulunmakla mükelleflerler.

Madde — 24

1. Divan Üyelerinden biri, özel bir sebeple, muayyen bir işin yargılanmasına iştirak etmemekliğinin gerektiğine hükmettiği takdirde, keyfiyetten Başkan haberdar eder.

2. Başkan, Divan Üyelerinden birinin, özel bir sebep dolayısıyla, muayyen bir işin yargılanmasında bulunmaması gerektiğine hükmettiği takdirde, bu Üyeyi keyfiyetten haberdar eder.

3. Bu gibi hallerde Divan Üyesi ile Başkan arasında uyumsuzluk olduğu takdirde Divan karar verir.

Madde — 25

1. Divan, işbu Statüde tahsisen derpiş olunan istisnalar dışında, görevlerine umumi heyet toplantısı halinde bakar.

2. Divanı teşkil için hazır bulunacak yargıç sayısının on birden aşağı düşmemesi şartıyla, Divan tüzüğü, icabına göre ve sıra ile, bir veya birkaç yargıcın oturumunda bulunmaktan affedilebileceğini derpiş edebilecektir.

3. 9 nısıbı Divanı teşkil kâfidir.

Madde — 26

1. Divan, her zaman, muayyen cümle meselelere, meselâ çalışma işleriyle transit ve ulaştırmaya ait işlere bakmak için, vereceği karara göre, enaz üç yargıçtan mürekkep olmak üzere, bir veya birkaç daire teşkil edebilir.

2. Divan, her zaman, muayyen bir işe bakmak üzere bir daire teşkil edebilir. Bu dairenin yargıç sayısı, Divanca, tarafların rızası ile, tesbit olunacaktır.

3. İşbu maddede derpiş olunan daireler, taraflar isterse hüküm vereceklerdir.

Madde — 27

26 ve 29 uncu maddelerde derpiş olunan dairelerce verilen her hüküm, Divanca verilmiş gibi telâkki olunacaktır.

Madde — 28

26 ve 29 uncu maddelerde derpiş olunan daireler, tarafların muvafakati ile, Lâhey'den başka yerde toplanıp vazife görebilirler.

Madde — 29

İşlerin çabuk tasfiyesi için, Divan her sene, taraflar istediği takdirde, basit usulle yargılamağa davet edilecek, beş yargıçtan mürekkep bir daire teşkil eder. Yargılardan, oturuma iştirak etmek imkânsızlığında bulunanların yerini doldurmak üzere ayrıca iki yargıç daha tâyin olunacaktır.

Madde — 30

1. Divan, yetkilerini ne yolda kullanacağını bir tüzük ile tâyin eder. Ezcümle takip edeceği yargılama usulünü tanzim eder.

2. Divan tüzüğü, Divanda veya dairelerinde oturumlara iştirak edecek, oy hakkı olmayan yardımcı yargıçlar derpiş edebilir.

Madde — 31

1. Taraflardan herbirinin milliyetinden olan yargıçlar, Divanın yargıladığı işin oturumuna iştirak etmek hakkını muhafaza ederler.

2. Divanda taraflardan birinin milliyetinden bir yargıç bulunuyorsa, herhangi diğer taraf, yargıç sıfatıyla oturuma iştirak etmek üzere dilettiği bir kimseyi tâyin edebilir. Bu şahsın tercihan, 4 ve 5 inci maddelere göre aday gösterilmiş olan kimseler meyanından seçilmesi icabeder.

3. Divanda tarafların milliyetinden hiçbir yargıç bulunmadığı takdirde, bu taraflardan herbiri yukardaki fıkradaki usul gereğince, bir yargıç tâyin edebilir.

4. İşbu madde, 26 ve 29 uncu maddelerdeki hallerde tatbik edilir. Bu gibi hallerde Başkan, daireyi teşkil eden Üyelerden birinden veya lüzum olursa ikisinden, yerlerini tarafların milliyetinden bulunan Divan Üyelerine ve boylesi yoksa teyâ bir mämîleri çıktığı takdirde, taraflarca tahsisen tâyin edilen yargıçlara tenketmeleri ricasında bulunacaktır.

5. Birkaç taraf aynı dâvada müsterek hareket ettikleri zaman, yukardaki hükümlerin tatbikinde, tek bir taraf olarak sayılırlar. Şüphe halinde, Divan karar verir.

6. İşbu maddenin 2, 3 ve 4 ncu fıkralarına göre tâyin edilen yargıçların, işbu Statünün ikinci maddesinin, 17 nci maddesinin ikinci fıkrasının, 20 nci ve 24 üncü maddelerinin kayıtlarına uygun bulunmaları

gerektir. Bu yargıçlar karara, meslektaşları ile tam eşitlik şartları içinde iştirak ederler.

Madde — 32

1. Divan Üyeleri yıllık maaş alırlar.

2. Başkan yıllık özel bir tahsisat alır.

3. Yarbaskan, Başkanlık vazifesi gördüğü hergün için özel bir tahsisat alır.

4. Divan Üyesi olmayıp, 31 nci madde gereğince tâyin olunan yargıçlar, vazife gördükleri hergün için bir tazminat alırlar.

5. Bu maaş, tahsisat ve tazminatlar Genel Kurulca tesbit edilirler. Görevlerin devamınca azaltılamazlar.

6. Grefyenin maaşı Divanın teklifi ile, Genel Kurulca tesbit olunur.

7. Genel Kurulca kabul edilen bir tüzük, Divan Üyelerine ve Grefye'ye tekaüt maaşlarının hangi şartlar altında bağlanacağını ve Divan Üyeleri ile Grefye'nin yol masraflarının ödenmesi şartlarını tesbit eder.

8. Maaşlar, tahsisat ve tazminatlar her türlü vergiden muaftır.

Madde — 33

Divanın giderleri, Genel Kurulun tâyin ettiği şekilde Birleşmiş Milletlerce deruhde edilir.

BÖLÜM : II

Divanın Yetkisi

Madde — 34

1. Yalnız Devletler, Divan huzurunda duruşmak ehliyetini haizdirler.

2. Divan, kendisine tevdi edilen işler hakkında, milletlerarası âmme teşekküllerinden, tüzüğünün âmir bulunduğu şartlar dahilinde malûmat isteyebilecek ve keza bu teşekküllerce kendisine resen arzedilen işbu malûmatı kabul edecektir.

3. Milletlerarası bir âmme teşekkülünün tesis senedinin veya işbu senet mucibince kabul edilen milletlerarası bir anlaşmanın yorumlanması, Divana arzedilmiş bir işte bahis mevzuu edilirse, Grefye, bu teşekkülü keyfiyetten haberdar eder ve yazı ile cereyan eden muameleyi kendisine bildirir.

Madde — 35

1. Divan işbu Statüye taraf olan Devletlere aşıktır.

2. Divanın diğer Devletlere açık bulunması şartları; yürürlükte olan andlaşmaların özel hükümleri mahfuz kalmak üzere, bütün hallerde bundan taraflar için Divan önünde hiçbir eşitsizlik çıkmamak şartıyla, Güvenlik Meclisince tanzim olunur.

3. Birleşmiş Milletler Üyesi olmayan bir Devlet dâvada taraf ise, bu tarafın ödemesi gereken Divan masrafları hissesini Divan tesbit edecektir. Ancak, bu Devlet Divan giderlerine iştirak ediyorsa bu hüküm tatbik edilmeyecektir.

Madde — 36

1. Divanın yetkisi tarafların kendisine tevdi edecekleri bütün işlerle Birleşmiş Milletler Andlaşmasında veya yürürlükte olan andlaşma ve anlaşmalarda tahsisen derpiş olunan hallere şâmlıdır.

2. İşbu Statüye taraf olan Devletler, her hangi bir zaman, aynı vecibeyi kabul eden her hangi bir başka Devlete karşı, mevzuu aşağıda gösterilmiş olan hukukî mahiyette uyumsuzlukların hepsi hususunda Divanın kaza hakkını bîhakkin ve özel anlaşma olmaksızın, mecburi olarak tanıdıklarını beyan edebilirler :

a) Bir andlaşmanın yorumlanması;

b) Devletlerarası hukuka ait her husus;

c) Sahit olduğu takdirde, milletlerarası bir taahhudun ihlâlini teşkil edebilecek olan her olayın gerçekleşliği;

d) Milletlerarası bir taahhudun ihlâlinin icabettirdiği tazminatın mahiyet veya vüs'atı.

3. Yukarda anılan beyanlar, kayıtsız şartsız olarak yahut müteakibliyet şartı ile birkaç veya bazı Devletlerce veya muayyen bir müddet için yapılabilecektir.

4. Bu beyanlar, örneklerini Statüye taraf Devletlere ve Divan Grefyesine gönderecek olan Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tevdi edilecektir.

5. Milletlerarası Adalet Divanı Statüsünün 36 nci maddesi gereğince henüz bitmemiş bir müddet için yapılmış bulunan beyanlar, işbu Statüye taraf olan Devletler arasındaki münasebetlerde, anılan beyanlara göre ge-

riye kalan müddet için ve menfaatlarına uygun olarak Milletlerarası Adalet Divanının mecburi kaza hakkının tanınmasını mutazammın telâkki edilecektir.

6. Divanın yetkili olup olmadığı noktasında itiraz halinde Divan karar verir.

Madde — 37

Yürürlükte bulunan bir anlaşma veya bir anlaşma, bir işin, Milletler Cemiyetince tesisi gerekmiş olan adli bir teşekküle veya Milletlerarası Daimî Adalet Divanına havalesini derpiş ettiği takdirde, işbu Statüye taraf olan Devletler arasında bu teşekkülü Milletlerarası Adalet Divanı teşkil edecektir.

Madde — 38

1. Ödevi, kendisine havale edilen uyuşmazlıkları devletlerarası hukukuna uygun olarak çözmek olan Divan :

- a) Uyuşmazlık halindeki Devletlerce tahsisen kabul edilmiş kaideler koyan gerek genel, gerek özel milletlerarası anlaşmaları;
 - b) Hukuk kaidesi olarak kabul edilmiş olan umumi bir tatbikatın beyyinesi olarak milletlerarası teamülü;
 - c) Medenî milletlerce kabul edilen genel hukuk prensiplerini;
 - d) 59 uncu madde hükmü mahfuz kalmak şartıyla, hukuk kaidelerinin tâyininde yardımcı vasıta olarak muhtelif milletlerin adli kararları ile en yetkili müelliflerinin doktrinlerini;
- tatbik eder.

2. İşbu hüküm taraflar mutabık iseler Divanın hak ve nispetle karar vermek yetkisine halel getirmez.

BÖLÜM : III

Usûl

Madde — 39

1. Divanın resmî dilleri Fransızca ve İngilizcedir.

Taraflar bütün muhakeme usulünün Fransızca cereyan etmesinde mutabık iseler, hüküm bu dilde tefhim edilecektir.

Taraflar bütün muhakeme usulünün İngilizce cereyan etmesinde mutabık iseler, hüküm bu dilde tefhim edilecektir.

2. Kullanılacak dil tesbit eden bir anlaşma bulunmadığı takdirde, taraflar müdafaalarında iki dilden tercih ettiklerini kullanabilecekler ve Divan kararı Fransızca ve İngilizce olarak tefhim edilecektir. Bu halde, Divan aynı zamanda, iki metinden hangisinin muteber olacağını tâyin edecektir.

3. Divan her hangi bir tarafın talebi üzerine, işbu tarafça Fransızca veya İngilizceden başka bir dilin kullanılmasına müsaade edecektir.

Madde — 40

1. İşler, hale göre, ya tahkimnamenin tebliği ile, ya bir dilekçe ile, Grefye'ye hitaben Divana arz edilir. Her iki halde, uyuşmazlığın mevzuu ve taraflar gösterilmiş olmalıdır.

2. Grefye, dilekçeyi derhal bütün ilgililere tebliğ eder.

3. Grefye keza Genel Sekreter vasıtasıyla, Birleşmiş Milletler Üyelerini ve Divan önünde dâva açabileceği kabul edilen diğer Devletleri haberdar eder.

Madde — 41

1. Divan, durumun icabettirdiğine hükmettiği takdirde, herkesin hakkını korumak için, geçici olarak hangi tedbirlerin alınması lâzım geldiğini tâyin etmek yetkisini haizdir.

2. Derpiş olunan tedbirler, kesin hükme intizaren, taraflara ve Güvenlik Meclisine derhal tebliğ edilir.

Madde — 42

1. Taraflar, ajanlar tarafından temsil edilirler.
2. Taraflar, Divan önünde, yardımcı olarak müşavir ve avukatlar kullanabilirler.

3. Divan önündeki tarafların ajan, müşavir ve avukatları, görevlerinin bağımsız yapılması için, lüzumlu imtiyaz ve masuniyetlerden faydalanacaklardır.

Madde — 43

1. Muhakeme usulünün, bir yazılı, diğeri sözlü iki safhası vardır.
2. Muhakeme usulünün yazılı safhası muhtıraların, mukabil muhtıraların, ve mevcut ise cevaplar ile iddiayı destekleyen hertürlü evrak ve vesâikin yargıç ve tarafa tebliğini ihtiva eder.

3. Bu tebliğ Divanca tesbit edilen sıra ve mühletlerde Grefye vasıtasıyla yapılır.

4. Tarafların birince ibraz edilen her vesikanın tasdiklı bir sureti diğer tarafa tebliğ edilecektir.

5. Muhakeme usulünün sözlü safhası, Divanca şahitlerin, ehli-vukufun, ajanların, müşavirlerin ve avukatların dinlenilmesinden ibarettir.

Madde — 44

1. Ajanlar, müşavirler ve avukatlardan başka kimselere yapılacak her tebliğ için Divan, tebliğin ülkesi üzerinde hüküm hâsıl etmesi gereken Devletin Hükümetine doğrudan doğruya müracaat edecektir.

2. Her türlü ispat vasıtasının mahallinde tesbiti icabettiği zaman da aynı usûl ile hareket olunacaktır.

Madde — 45

Duruşmalar, başkan ve bulunmadığı takdirde yarbaşkan, o da bir mâni dolayısıyla bulunamazsa, hazır bulunan yargıçların en kıdemlisi tarafından idare edilir.

Madde — 46

Aksine Divanca karar verilmedikçe veya iki taraf dinleyicilerin kabul olunmamasını istemedikçe, oturum âleni olur.

Madde — 47

1. Her oturumda Grefye ve Başkan tarafından imza edilen bir zabıt tutulur.

2. Yalnız bu zaptın resmî mahiyeti vardır.

Madde — 48

Divan, dâvanın idaresi ve tarafların son iddialarını ne şekil ve müddetlerde yapacaklarını tâyin için kararlar ısdar eder; delillerin ibrazının gerektirdiği bütün tedbirleri alır.

Madde — 49

Divan, duruşmalardan evvel dahi, ajanlardan herhangi bir vesikanın ibrazını ve her türlü izahatın verilmesini isteyebilir. Ret halinde, bunu zapta geçirir.

Madde — 50

Divan, her zaman, segeceği herhangi bir şahsa, heyete, büroya, komisyona veya teşekküle bir tahkikat veya keşfin yapılmasını tevdi edebilir.

Madde — 51

Duruşmalar esnasında, şahitlere ve ehli-vukufa 50 inci maddede istihdaf edilen kaideye göre, Divanın tesbit edeceği şartlar dâhilinde faydalı olacak her türlü sualler sorulur.

Madde — 52

Divan, kendisince tesbit edilen mühletler dahilinde delilleri ahzettikten ve şahadetleri dinledikten sonra, taraflardan birinin, diğer tarafın muvafakatı olmaksızın, kendisine arz etmek isteyeceği bütün yeni şahadet veya vesikaları reddedebilir.

Madde — 53

1. Taraflardan biri hazır bulunmaz ve ispat vasıtalarını kullanmaktan istinkâf ederse, diğer taraf Divandan, iddialarının kabulünü isteyebilir.

2. Divan bu isteği kabul etmeden önce, yalnız, 36. ve 37 nci maddelere göre yetkili bulunduğunu değil, fakat iddiaların fiilen ve hukukan muhkuk olduğunu da tesbit edecektir.

Madde — 54

1. Ajanlar, müşavirler ve avukatlar, Divanın murakabesi altında bütün iddia vasıtalarını kullandıktan sonra, başkan duruşmaların bittiğini ilân eder.

2. Divan, müzakere etmek üzere müzakere odasına çekilir.

3. Divanın müzakereleri gizlidir ve gizli kalır.

Madde — 55

1. Divanın kararları, hazır bulunan yargıçların çoğunluğu ile verilir.
2. Oyların eşit taksımı halinde, Başkanın veya onun yerini dolduranın oyu üstün gelir.

Madde — 56

1. Hukum, gerekçelidir.
2. Hükümde, ona iştirak eden yargıçların adları zikrolunur.

Madde — 57

Eğer hüküm, külliyen veya kısmen yargıçların müttefik oylarını ifade etmiyorsa, her yargıç hükmü, şahsî fikrini havi bir izahname ıstışar etmek hakkına malik olacaktır

Madde — 58

Hüküm, Başkan ve Grefye tarafından imzalanır. Ajanlar usulüne uygun olarak haberdar edildikten sonra, aleni celsede okunur.

Madde — 59

Divanın kararı ancak dâvaya dâhil bulunan taraflar için ve karar verilen iş hakkında mecburidir

Madde — 60

Hukum kesindü ve buna karşı muracaat yolu yoktur.
Hükümün mâna ve şümûlüne itiraz halinde herhangi bir tarafın isteği üzerine, bunun yorumu Divana aittir

Madde — 61

1. Divandan, muhakemenin iadesi hususunda vâkı olabilecek talep, ancak, kesin bir tesir yapabilecek mahiyette olup hukmün tefhumından önce Divanca ve iadeyi isteyen tarafça bilinmeyen bir olay keşfedilirse ve bu olayın bilinmemesi anılan tarafın kusurundan ileri gelmemişse, mümkündür.

2. Muhakemenin iadesi Divanın, yeni olayın mevcudiyetini sarahaten müşahade eden ve bu olayın iadeyi gerektirecek vasıflarını tanıyan ve isteğin bu sebeple kabule değer olduğunu beyan eden bir kararı ile başlar

3. Divan, muhakemenin iadesinin başlamasını, hukmün önceden infazına talik eder

4. İade isteği, yeni olayın keşfinden itibaren en geç altı aylık bir muddet zarfında yapılmalıdır

5. Hüküm tarihinden itibaren on yıllık bir muddetin geçmesinden sonra hiçbir iade isteği ileri sürülemez.

Madde — 62

1. Bir devlet, herhangi bir uyumsuzlukta kendisi için hukukî mahiyette bir menfaatin bahis mevzuu olduğunu gördüğü takdirde, mudahale maksadıyla Divana bir dilekçe verebilir

2. Divan karar verir.

Madde — 63

1. Uyumsuzluk halinde bulunan taraflardan başka Devletlerin de iştirak ettiği bir anlaşmanın yorumu bahis mevzuu olduğu takdirde, Grefye bu Devletleri keyfiyetten hemen haberdar eder

2. Bunlardan herbirinin dâvaya müdahale etmeğe hakkı vardır, bu hakkı kullandığı takdirde ilâmin ihtiva ettiği yorum kendisi için de mecburî olur

Madde — 64

Divanca başka türlü karar verilmediği takdirde, mahkeme masrafları taraflara aittir

BÖLÜM : IV

İstışarî Mutalâaları

Madde — 65

1. Divan, Birleşmiş Milletler Andlaşması gereğince, veya bunun hükümlerine uygun olarak istışarî reyler istemeğe yetkili her uzuv veya

müessesenin isteği üzerine, her türlü hukukî meseleler hakkında istışarî reyler verebilir.

2. Haklarında Divanın istışarî reyî istenilen meseleler Divana, haklarında reyî istenilen meseleyi sarıh tabirlerle ifade eden yazılı bir dilekçe ile arz olunur. Bu dilekçeye, meseleyi aydınlatacak bütün vesikalar eklenir.

Madde — 66

1. Grefye, istışarî rey isteyen dilekçeyi derhal, Divan önünde dâva açmağa mezun bütün Devletlere resmen tebliğ eder.

2. Bundan başka, Grefye Divan veya Divan toplantı halinde değilse, Başkan tarafından, mesele hakkında malûmat verebileceğine hükmedilen ve Divan önünde dâva açmağa mezun her Devletle her milletlerarası teşkilâta doğrudan doğruya yapacağı mahsus bir tebliğ ile Divana, Başkan tarafından tesbit edilecek bir muddet zarfında, yazılı izahlarını kabule veya bu husus için toplanacak aleni celsede sözlü izahatı dinlemeğe âma de olduğunu bildirir

3. Bu maddenin ikinci fıkrasında derpiş edilen mahsus tebliğe muhatap olmamış bulunan bu Devletlerden biri, yazılı izahat vermek veya Divanca dinlenilmek arzusunu izhar ederse Divan bu hususta karar verir.

4. Yazılı ve sözlü izahat vermiş olan Devletler veya teşekküller, diğer Devlet ve teşekküller tarafından verilmiş olan izahatın münakaşasına, tetkik edilen her meseleye göre Divan tarafından, veya Divan toplantı halinde bulunmadığı takdirde Başkanca tesbit edilecek müddet, tertip ve şekiller dairesinde, kabul olunacaklardır. Bu maksatla Grefye, bizzat kendileri tarafından da yazılı izahat verilmiş olan Devlet ve teşekküllere diğerlerinin izahnamelerini vaktinde tebliğ eder

Madde — 67

Divan, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri ve doğrudan doğruya ilgili Birleşmiş Milletler Üyelerine, diye Devletler ve milletlerarası teşekküller temsilcilerini haberdar ettikten sonra, istışarî reylerini aleni celsede bildirir.

Madde — 68

İstışarî görevlerinin icrasında, Divan tatbikını kabûl gördüğü nispette işbu Statünün hukukî uyumsuzluklara tatbik edilen hükümlerinden de mülahem olacaktır.

BÖLÜM : V,

Değişiklikler

Madde — 69

İşbu Statüde yapılacak değişiklikler, Birleşmiş Milletler Andlaşmasında vâkı olacak değişiklikler için derpiş edilen usule göre, ve Divan Statüsüne taraf olmakla beraber Birleşmiş Milletler Üyesi olmayan Devletlerin de bu usule iştiraklerini teminen, Güvenlik Meclisinin tavsiyesi üzerine Genel Kurulca kabul edilecek olan hükümler mahfuz kalmak şartıyla, icra edilecektir.

Madde — 70

Divan, Genel Sekretere yazı ile yapacağı tebliğat yoluyla, işbu Statüde lüzumlu göreceği değişikliklerin yapılmasını, 69 uncu madde hükümlerine göre incelenmek üzere, tektif eder.